

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej a JUDr. Zdenky Reisenauerovej, v právnej veci navrhovateľky: **RČ**, S proti odporcovi: **OÚ**, P o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu zo dňa 26. júla 2004 č. 2004/03/272-Kr., o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č. k. 5Sp 12/2004-21 zo dňa 12. februára 2007, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach, č. k. 5Sp 12/2004-21 zo dňa 12. februára 2007 **zmeňuje** tak, že rozhodnutie odporcu zo dňa 26. júla 2004 č. 2004/03/272-Kr. **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie:

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporcu uvedené v záhlaví tohto rozsudku, ktorým odporca rozhodol tak, že navrhovateľke sa nenavracia vlastníctvo k pozemkom a nepriznáva sa im právo na náhradu za pozemky v katastrálnom území B pôvodne zapísaných v pozemkovo-knižnej zápisnici č. 1, t. č. vedených v katastri nehnuteľností na liste vlastníctva č. x a č. y v podiele 150/77 305 z dôvodu, že navrhovateľka nespĺňa podmienky ustanovené v § 1 zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len reštitučný zákon). Navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal a súčasne ju zaviazal k povinnosti zaplatiť súdny poplatok v sume 1.000,- Sk na účet krajského súdu v lehote do troch dní.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia správneho orgánu a konania mu predchádzajúceho dospel k názoru, že preskúmané rozhodnutie odporcu je vecne správne a zákonné, pretože bolo vydané v súlade s platnou právnou úpravou. Konštatoval, že z obsahu pripojeného administratívneho spisu i zo spisu súdu sp. zn. č. 6Sp 5/2005 nepochybne vyplýva, že nehnuteľnosti, vydania ktorých sa v tomto konaní navrhovateľka domáhala, nie je možné jej vydať, pretože žiadané nehnuteľnosti, resp. vlastníctvo k nim bolo vydané podľa zákona č. 229/1991Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v platnom znení (ďalej len zákon o pôde). Poukázal na to, že aj, keď rozhodnutia PU zo dňa 12.12.1994 a 9.11.1992 o schválení dohôd o vydanie nehnuteľností uzatvorených medzi oprávnenými osobami a povinnou osobou, týkajúce sa nehnuteľností v kat. úz. B pôvodne vedených v pozemkovo-knižnej zápisnici č. 1, obsahujú nesprávne údaje, pokiaľ ide o vlastníkov a ich spoluvlastnícke podiely, tieto nedostatky boli odstránené v rámci ROEP, na základe ktorej boli vytvorené listy vlastníctva č. x a y k. ú. B ako to vyplýva z písomných vyjadrení SK zo dňa 25.10.2004 a 10.3.2005. Uviedol, že napriek tomu, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, tento nedostatok bol odstránený v rámci odvolacieho konania súdom zadovážením si dôkazov, ktorými boli vyjadrenia SK, z ktorých nepochybne vyplýva, že dohody o vydaní nehnuteľností podľa zákona o pôde a rozhodnutia na ich základe vydané, zahŕňajú nehnuteľnosti pôvodne zapísané v pozemkovo-knižnej zápisnici č. 1 k. ú. B v podiele 1/1, ktoré dôkazy svedčia o tom, že preskúmané rozhodnutie bolo vydané v súlade s reštitučným zákonom a preto ho podľa § 250q ods. 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Rozhodovanie o náhrade trov konania krajský súd odôvodnil neúspechom navrhovateľky v preskúmaní konaní v zmysle § 250k ods. 1 v spojení s § 25l ods. 2 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolala navrhovateľka, žiadajúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporcu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Vytýkala súdu prvého stupňa, že rozsudok nie je presvedčivý a je založený ne úplne zistenom skutkovom stave. Uviedla, že zriadené spoločenstvo pozemkových spoluvlastníkov v obci B pri vyporiadaní vlastníctva rozdelilo a stanovilo určité zlomkové podiely pre jednotlivých spoluvlastníkov, ale dodnes nie je známe, na základe akých podkladov, keďže podľa pozemkovo knižnej vložky č. 1 obce B je stanovená výmera k celku bez uvedenia výmery jednotlivých spoluvlastníkov, pričom z takéhoto rozdelenia časť spoluvlastníkov bola vynechaná, čo postihlo aj ju po jej právnych predchodcov. Poukázala na to, že odporca bol povinný vydokladovať, na základe akých podkladov pozemkové spoločenstvo pri stanovení podielov jednotlivých spoluvlastníkov vychádzalo, ak pozemkovo - knižná vložka č. 1 mená a podiely spoluvlastníkov neuvádzala, či neevidovala. Namietala postup súdu prvého stupňa, pokiaľ nezrušil napadnuté rozhodnutie odporcu, ktorý sa uvedenými podstatnými skutočnosťami nezaoberal.

Odporca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Konštatoval, že navrhovateľka v odvolaní nepoukazuje na konkrétne porušenie zákona v procese rozhodovania, nepredkladá žiadne dôkazy a ani neuvádza nové skutočnosti, ako aj, že si je vedomá, že pozemky boli v celosti

vydané podľa zákona o pôde. Uviedol, že z obsahu jej odvolania vyplýva, že v skutočnosti požaduje preskúmať a zmeniť rozhodnutia PU zo dňa 9.11.1992 a 12.12.1994. Poukázal na to, že v tomto konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia vydaného podľa reštitučného zákona však nie je podstatné, z akých kritérií sa vychádzalo pri rozhodovaní v rokoch 1992 -1994 a či práve listiny predložené navrhovateľkou boli podkladom na zostavenie zoznamu podielnikov, ktorých vlastnícke právo zaniklo a zo zákona č. 81/1949 Zb. prešlo na JRD B, pretože pre konanie podľa reštitučného zákona je rozhodujúca tá skutočnosť, že ide o pozemky, ktoré boli vydané oprávneným osobám podľa zákona o pôde tak, že vo vlastníctve JRD B resp. v správe SPF nezostali žiadne podiely, a teda, že neexistuje vlastnícky podiel, ktorý by mohol byť predmetom navrátenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 246c O.s.p. v spojení s ust. § 10 ods. 2 preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v zmysle ust. § 246c v spojení s §§ 211 a nasl. a dospel k názoru, že odvolanie je dôvodné.

V zmysle ust. § 1 písm. a, b/ reštitučného zákona tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu (zák. č. 229/1991 Zb.). Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria

- a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria,
- b) lesný pôdny fond.

Predpokladom navrátenia vlastníctva k pozemkom alebo priznania náhrady za nehnuteľnosti, ktoré nie je možné vydať podľa reštitučného zákona bolo, aby si oprávnená osoba uplatnila reštitučný nárok na pozemkovom úrade v zmysle § 5 ods. 1 uvedeného zákona a súčasne preukázala splnenie zákonných podmienok oprávnenej osoby ustanovených v § 2 ods. 1, 2 tohoto zákona, ako aj, že žiadané nehnuteľnosti prešli v zákonnej dobe (od 25.2.1948 do 1.1.1990) na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností taxatívne ustanovených v § 3 ods. 1, 2, 3 reštitučného zákona, právo na navrátenie vlastníctva alebo priznanie náhrady si oprávnená osoba uplatnila v lehote ustanovenej v § 5 ods. 1 označeného zákona (do 31.12.2004) a žiadané pozemky ku dňu odňatia mali charakter pôdy podľa § 1 ods. 1 tohto zákona.

Na konanie o nárokoch oprávnených osôb v zmysle zákona o pôde sú príslušné pozemkové úrady podľa § 5 reštitučného zákona v spojení s § 32 ods. 1 písm. c/ zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách.

Pre konanie pozemkového úradu o navrátení vlastníctva k pozemku alebo rozhodnutie o priznaní práva na náhradu podľa § 6 ods. 2 a 3 reštitučného zákona platia všeobecné predpisy o správnom konaní, teda ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. v platnom znení o správnom konaní (ďalej len Správny poriadok) podľa § 5 ods. 3 reštitučného zákona.

Správny orgán v danej veci nepostupoval v intenciách citovaných právnych noriem, vo veci nezistil dostatočne skutkový stav, a preto jeho právny názor bol

predčasný, z ktorých dôvodov súd prvého stupňa rozhodol nesprávne, pokiaľ podľa § 250q ods. 2 O.s.p. preskúmané rozhodnutie potvrdil.

Z administratívneho spisového materiálu v danej veci vyplýva, že navrhovateľka si žiadosťou na OU dňa 22.3.2004 uplatnila v zmysle reštitučného zákona nárok na navrátenie vlastníctva k spoluvlastníckemu podielu k pozemkom alebo priznanie práva na náhradu za ne v kat. úz. B zapísané v pozemkovej knihe vl. č. 1 po svojej starej mame A, zomrelej asi v roku 1982. Rozhodnutiami PU zo dňa 9.11.1992 č. j. 1148/92/Mi, právoplatné dňa 2.2.1994 a zo dňa 12.12.1994 č.j. 1215/94/Mi, právoplatné dňa 17.2.1995, boli schválené dohody uzatvorené medzi oprávnenými osobami - urbarialisti obce B zastúpení Š a povinnou osobou Družstvo poľnohospodárov Sady nad Torysou, ktorými sa oprávneným osobám priznáva vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zapísaným v pozemkovej knihe k. ú. B vl. č. 1. Odporca preskúmaným rozhodnutím vyslovil, že navrhovateľka nespĺňa zákonné podmienky podľa § 1 reštitučného zákona a preto jej nenavrátil vlastnícke právo k žiadaným nehnuteľnostiam a ani jej nepriznal náhradu za ne. Z dôvodov rozhodnutia vyplýva, že správny orgán z vykonaného dokazovania mal preukázané, že o nároku navrhovateľky bolo rozhodnuté rozhodnutiami PU zo dňa 9.11.1992 a 12.12.1994 podľa zákona o pôde. Navrhovateľka v opravnom prostriedku proti tomuto rozhodnutiu namietala jeho nezákonnosť, konštatujúc, že svoj nárok podľa zákona o pôde si uplatnila u Združenia urbárikov obce B, ktoré jej nároku nevyhovelo z dôvodu, že sa neprihlásila za člena urbárskej spoločnosti v termíne ním stanovenej.

V zmysle ust. § 1 písm. a, b/ reštitučného zákona nie je možné navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu (zák. č. 229/1991 Zb.).

Právna norma ustanovená v § 6 ods. 1, písm. d/ zákona o pôde v spojení s ustanoveniami §§ 37 až 39 zákona č. 330/1991 Zb. umožňovali vydať spoluvlastnícke podiely, ktorými sa rozumeli aj užívacie podiely alebo iné práva k spoločným nehnuteľnostiam, na ktoré sa vzťahovali predpisy o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov (zákon č. 81/1949 Zb.), fyzickým osobám – urbárikom. Uvedené zákonné ustanovenia neumožňovali priznať vlastnícke právo právnickým osobám (§ 40 zákona č. 330/1991 Zb., resp. zákon č. 181/1995 Z.z. o pozemkových spoločnostiach.)

Z uvedených dôvodov rozhodnutiami PU zo dňa 9.11.1992 a 12.12.1994 nemohli byť schválené dohody o vydaní nehnuteľností, na základe ktorých by urbárikom obce B boli vydané predmetné nehnuteľnosti v celosti, ale bolo možné vydať jednotlivým urbárikom uvedených v týchto rozhodnutiach ich spoluvlastnícke podiely. Z predložených rozhodnutí PU zo dňa 9.11.1992 a 12.12.1994 nevyplýva, že by pozemkový úrad rozhodoval o nároku navrhovateľky uplatneného v zmysle ustanovení zákona o pôde. Bolo povinnosťou odporcu zadovážiť si spisový materiál bývalého PU vzťahujúce sa na uvedené rozhodnutia o schválení dohôd o vydaní nehnuteľností a po ich zadovážení skúmať, či predmetom týchto dohôd boli všetky podiely urbárikov v obci B vo vzťahu k navrhovateľke, teda či predmetom dohôd a následne predmetom rozhodnutí pozemkového úradu bol aj nárok navrhovateľky uplatnený podľa zákona o pôde. Splnenie zákonnej podmienky ustanovenej v § 1 reštitučného zákona je potrebné

skúmať k spoluvlastníckemu podielu urbárnika alebo jeho právneho nástupcu k nehnuteľnostiam zapísaných v pozemkovej knihe k.ú. B vl.č. 1 a nie k celku vlastníctva spoločenstva urbárnikov k týmto nehnuteľnostiam. V opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu navrhovateľka sama uviedla, že nárok podľa zákona o pôde si už uplatnila u Združenia urbárnikov obce B. Takéto uplatnenie nároku však nespĺňa zákonné podmienky uplatnenia reštitučného nároku v zmysle § 9 ods. 1 zákona o pôde. Zo skutkových okolností predloženého administratívneho spisu odporcu teda doposiaľ nevyplýva, že by navrhovateľka nespĺnila zákonné podmienky ustanovené v § 1 reštitučného zákona z dôvodu, že o jej nároku týkajúceho sa navrátenia vlastníctva k spoluvlastníckemu podielu po jej starej matke A bolo rozhodnuté podľa osobitného predpisu teda podľa zákona o pôde.

Z uvedených dôvodov podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom rozhodnutie správneho orgánu potvrdil rozhodol vo veci skutkovo nesprávne a v rozpore so zákonom, a preto odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 246c O.s.p v spojení s § 220 zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodoval podľa § 246c O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a v spojení s § 250k ods. 1. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal, pretože navrhovateľke síce vzniklo právo na ich náhradu, pretože bola v preskúmvacom konaní úspešná, avšak trovy konania nevyčíslila a ani preukazateľným spôsobom jej v tomto konaní žiadne nevznikli a odporcoví v tomto konaní nevznikli zákonný nárok na ich náhradu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 15. januára 2008

**JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Kavivanovová Ľubica